

Budapestre vonatkozó ujság

Szerző:

Cím:

Egy óra a főváros mozgókönyvtárában.

Forrás:

Yris lapsz.

Idő:

2

Személy:

2

(Idő)

027.43

15-16

Szombat, április 12.

Egy óra a főváros mozgókönyvtárában

A főváros peremén, egy-egy villamoskiterőnél, a *Bosnyák-téren*, *Obudán*, a *Béke-téren*, vagy a *Közvágóhidnál* megjelenik délutánonként egy szép sárga villamoskocsi, a kiterősínre áll s ott marad mozdulatlanul órákig. A járókelők szeme mosolyogva pillant az álldogáló kocsira. Nincs semmi közlekedési baj: a *Szabó Ervin-könyvtár mozgókönyvtára tart hivatalos órákat*. A főváros gondoskodik itt szellemi fegyverekről a dolgozók számára.

A kocsi mozdulatlan ugyan, de a könyvtáros annál fürgébb: elrendezi a polcokon

háromezer kötet könyvét,

osztályozza a könyvek s az olvasók *kartotékjait* s várja az *olvasókat*.

És az olvasók már ahig várják ezt a pillanatot — hetenként kétszer keresi fel ugyanazt a városrészt a kocsi — és sietve felmáznak a kocsiba. Jegyüket azonban nem a villamosváltalat kalauzánál váltják meg, hanem a fővárosi könyvtár kirendeltségénél. Aztán utazhatnak a könyvek birodalmában.

Ez a mozgókönyvtár arról is nevezetes — hogy

szabad a könyvekhez nyúlni,

sőt, ez is itt a rend: az olvasó személyesen ismerkedik a könyvvel, izlel

geti betűit, simogatja tábláját s választja ki végül azt, amely pillanatilag legjobban megfelel ízlésének s vágyainak. A villamoskocsi négy oldalán zsúfolt könyvespolcok húzódnak, állandóan fejrissített anyaggal.

— *Három ilyen mozgókönyvtárunk van* — mondja a könyvtáros, de a beszélgetés nem folyamatos, mert közben egyre jönnek az olvasók — *kettő közülük a pesti peremvárosrészeket keresi föl, egy a budaiakat*. Olyan helyekre járnak, ahol még nincsen állandó könyvtári fiókunk.

Szabályos menetrendje

van a három kocsinak, az olvasók előre tudják, mikor „áll helybe” a könyvtár. Előzőleg, természetesen, beszervezzük a dolgot, szóval, írásban, plakátokon. Felkeressük az egyes környéki szervezeteket, iskolákat, üzemeket, gyárakat, meghívjuk szíves szóval a leendő olvasókat. Persze, hogy örömmel jönnek, hiszen a feltételek itt is ugyanazok, mint az állandó jellegű fiókkönyvtáraknál: *csekély anyagi hozzájárulás és a személynazonosság igazolása*. Az olvasó megkapja kis tagkönyvecskéjét s máris válogathat a legjobb s legszébb, korszerű munkákban.

Mert ez a könyvtár mottója:

ha a közönség nem jöhet a könyvtárba, a könyvtár megy a közönség elé.

A népi demokrácia gondoskodik arról, hogy azok a városrészek s azok az olvasórétegek jussanak könyvhez, amelyekről azelőtt semmiféle gondoskodás nem történt. 1945 nyarán máris elkezdtek az 1. számú mozgókönyvtár járatását. Ha aztán a kérdéses városrészben állandó fiókkönyvtár nyílik, a fővárosi könyvtár vezetősége más, hasonló peremvárosrészbe irányítja onnan a mozgókönyvtárat.

... És jönnek az olvasók. Fiatal-ember, harisnyakötősegéd, Gorkij egyik munkáját keresi. Idősebb néni, bevásárló kosárral a kezében, a testi táplálék mellé gondosan oda illeszti a szellemi is, Mikszáth *Különös házasság* című regényét kéri. Két SZIT-sapkás lány új társadalomtudományi munkát keres, egy diák az északi sarkról szeretne bővebbet tudni, a sarki borbély valami jó élettani munka után kutat.

Mindenki megkapja azt a könyvet, amelyet keres. S ha a könyvtárosnak sok a dolga: *a pápaszemes, barátságos Beszkárt-alkalmazott segít a kartotékok kikeresésénél*.

Nem is villamoskalauz már ez a bácsi, hanem igazi könyvtáros. Évek óta jár a mozgókönyvtárral, igen kedveli ezt a munkát. Beletanult, egészen hozzáidomult a könyvekhez, rendkívül megszerette beosztását, nagyon ért már a könyvekhez.

— A legkitünőbb könyvtáros-segéd mondja büszkén a könyvtáros.

— *Egy-egy kocsi könyvtárolomány 3000—4000 kötet*. Selejtezés folyton folyik, az elhasználtakat kitesszük, helyette mindig érkeznek 200—250 új, jó könyv — folytatja a könyvtáros egy peronyi szünetben —, ennek a „könyvtári állomásnak” egy-egy alkalommal *hatvan-hetven olvasója* van, mindenki kaphat

két szépirodalmi, két ismeretterjesztő könyvet s két ismertető füzetet minden egyes alkalommal: bőséges olvasnivaló!

— A természettudományi, műszaki, ideológiai füzetek a legnépszerűbbek. Szomjasan tanul mindenki, és ismeri meg az új, szebb világot. Ennek a kocsinak egyébként, négy állomásán összesen 1500 olvasója van! S a nyílt polcrendszer közvetlen kapcsolatot teremt könyvvel s olvasóval.

— A könyvtár olvasóinak szociológiai összetétele?

— A lehető legjobb. Valóban olyan vidékekre járunk, amelyek eddig minden hasonló mozgalmótól el voltak zárva. Munkáslakta városrészekben áll meg a kocsi.

— Ki most a legnépszerűbb?

— *Gorkij*. Mondhatnánk, ő a favorit. Aztán a többi klasszikus és új, szovjetorosz írók, köztük Antejev: *Távol Moszkvától* című könyve, *Solokov új regényét* is többszázán olvas-

ták. A magyarok közül most Asztalos István új könyvét, Illés Béla regényét s a többi realista, új írók és költők keresik. Rákosi Mátyás beszédeiből több példányt is tartunk, olyan nagy a kereslet. A könyvtáros állandóan tanácsokkal szolgál az olvasónak: sikeresen fordítjuk az érdeklődést az új eszméket hirdető, realista írók felé. A régi írók közül a is Jókai, Mikszáth, Krudy könyveit a keresettek.

Derűs, vidám tavaszi nap sugara tör át a könyvespolcok közén; úgy tetszik: a szellem fénye s a kozmikus napfény most olvad egybe, ölelkezik vidáman. Nincs komor ember ebben a kocsiban: az olvasó, aki térszíni utazás vágya helyett

a szellemi kinecek közötti utazás

örömeivel kapaszkodik fel a kocsiba s már előre örvend az idő dimenziójában való utazgatásnak, éppúgy mosolyog, mint a pápaszemes, barátságos villamoskalauz, aki jegyek helyett most a kartotékokat segít válogatni s ekkép szolgál belépőjeggyel a diák, munkás, háziasszony, borbélysegéd, tisztviselő és nyugdíjas ember szellemi kalandozása számára. S végül, mint a könyvtáros, aki most a könyvtár három közös tényezőjét magyarázza: *a könyv, olvasó és könyvtáros egységét* — *e három közösen teszi az igazi, jó könyvtárat*. S különösen ezt a mozgókönyvtárat, *amelyen minden mozog, az olvasó, a könyvtáros és maga a könyvtár is*.

Vége a könyvtári órának. A könyveket helyre kell tenni, a kartotékokat fiókba zárni s az olvasók, hónuk alatt a sok jó könyvvel, lekászálódhatnak a kocsiról. A villamosvezető most nagyot üt a könyvtár esengőjére s rákapcsol a motorra. A kocsi ismét mozdó közlekedési eszközé válik s két vonat közé üvösen beáll a sorba. Ott gurul már pihenőhelye, a *Baross-utcai kocsiszín felé*, hogy holnap egy másik peremvárosrészben örvendeztesse meg olvasóit.